

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. XXIII. Calicem (& eadem ratio est patenæ) in quo legitimè vales celebrare, oportet esse consecratum ab Episcopo, vel alio, cui à Pontifice fuerit hoc privilegium concessum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

Seo est mortale. muni Doctorum esse peccatum mortale, quia materia gravis. An vero propter illud irregularitas incuratur, Dubium est, inquit Scotus supra n. 17. in fine, quia poena illa depositionis, que habetur extra de Celeb. Missæ, cap. ultimo insinuat propter multa, scilicet quia non utebatur calice debito, nec aqua, nec igne. Et ita dubium est, si propter quodcumque istorum separatim debeat infligi depositio, quia ibi omnia concurrerant.

irregularitas. Ut calix porro sit idoneus, in primis requiritur ut sit aureus, argenteus, vel stanneus secundum jam dicta. Secundò oportet esse consecratum, de qua consecratione erit

CONCLUSIO XXIII.

Calicem (& eadem ratio est patenæ) in quo legitime valeas celebrare, oportet esse consecratum ab Episcopo, vel alio, cui à Pontifice fuerit hoc privilegium concessum.

Est communis, & satis superque probatur ex usu, cujus meminit Innocentius III. cap. unico de Sacra Unctione §. ultimo ibi dicitur præterea secundum Ecclesiasticum morem cum consecratur altare cum dedicatur templum, cum benedicitur calix, non solum ex mandato legis divine (id est, ex auctoritate Dei) verum etiam exemplo Beati Sylvestri, qui cum consecravit altare, illud Chrismate perungebat. Precepi enim Dominus Moyses, ut faceret oleum unctionis, de quo augetur testimonij tabernaculum, & arcam testamenti, mensamque cum vasibus.

459. Probatur Concl. ex communi usu, cujus fit mentio in cap. unico de sacra Unct.

Communitè etiam citatur caput ultimum de Celeb. Missæ in quo reprehenditur Sacerdos, qui consecraverat in scypho ligneo, quem supponunt Doctores non fuisse consecratum.

An rectè probetur ex cap. ult. de Celeb. Missæ.

Equidem contrarium potuit esse verum, cum olim etiam calices lignei solebant consecrari, quamquam verosimilius sit illum, de quo loquitur ibi Pontifex, fuisse scyphum commutatum. Interim in illo textu nulla fit expressa mentio consecrationis, & ideo minus bene, meo iudicio, ex illo textu probatur necessitas consecrationis, cum, tamen iste scyphus fuisse consecratus, adhuc merito celebratio in illo fuisset à Pontifice reprobata.

460. Probatur ex variis Canonibus.

De cætero in pluribus Canonibus supponitur hæc consecratio necessaria, scilicet in his omnibus, in quibus vasa Sacrificii vocantur sancta & sacra, & idcirco prohibentur contrahi ab aliis, quàm à sacerdotibus, Dominique dicatis hominibus: cap. In sancta 41. de Consecrat. dist. 2. cap. Sacras 25. dist. 23. cap. Non oportet 26. & 30. cap. Non liceat 31. & 32. eadem dist.

Et verò si requiritur benedictio vestium sacerdotium, ut infra ostendemus; similiter benedictio Corporalium, ut superius ostendimus; quidni etiam requiratur benedictio calicis & patenæ? Dignum & justum est.

Nec sufficit simplex benedictio, sed necessario intervenit unctio Chrismatis, ut patet ex Pontificali Romano Tit. de Patenæ & Calicis

Consecratio calicis fit cum Chrismate

B b b b conse-

Honorius III. Scribit Honorius III. Episcopo Brixienti recepimus, continentes quod super excessibus Presbyteri Ecclesie sancte Brigide inquirentes, confessus est, quod cum quadam die hostiam & calicem non haberet, in pane fermentato & scypho ligneo Missarum solemniter celebrare presumpsit. Et infra: Intellecto iterum quid prædicta Ecclesia per multam dicit Presbyteri multipliciter ladebatur, inquisitionis officium iterans, ex eius confessione invenisti, quod idem sine igne sacrificabat & aqua. Cum igitur vel ex aperta materia, vel nimia desipientia peccasse probetur: Mandamus quatenus officio, & beneficio perpetuo ipsum privet.

457. Ubi vides primò, hanc non esse poenam universalem, sed illi peculiari Presbytero infligendam. Secundò, esse ejusmodi poenam extendi debeat ad omnes (ut sæpius prædicant Doctores in similibus Pontificum decisionibus) certè ad omnes pariter delinquentes.

Sed qui illi? Utique qui celebrant in pane fermentato (quod non licet in Ecclesia occidentali) in scypho ligneo, sine igne, id est, sine candelis accensis, & sine aqua, quam vino consecrando oportet commiscere. Ergo male extenditur hæc poena ad illum qui separatim celebrat in scypho ligneo, aut separatim in calice aureo, vel argenteo non consecrato.

Contrarium docet Bonacina de Eucharistia disp. 4. q. ultimâ punct. 9. nu. 17. dicens: Contra eum, qui utitur calice ligneo, aut calice non consecrato, constituta est poena depositionis ab officio & beneficio cap. ultimo de Celeb. Missæ & Suarez disp. 81. sect. 7. §. Alia autem forma, ubi sic ait: Et ideo in capite ultimo de Celeb. Missæ deponitur Sacerdos, qui sine sacro calice consecraverit.

458. Supponitur quidem scyphus ligneus non consecratus: verumtamen quis non videt pejus esse celebrare in scypho ligneo non consecrato, quàm in calice aureo non consecrato? In priori enim casu duplex committitur peccatum, unum defectu materiae calicis, secundum defectu consecrationis; in posteriori autem tantum unum defectu scilicet consecrationis. Cum igitur paria peccata non sint, cur paria poena puniantur?

Hoc ergo firmissimè tene: Propter peccatum, quod committitur in hac materia præcisè defectu calicis idonei, non incurritur

Tom. Rom. consecratione ibi: Tum Pontifex acceptâ mirâ, facit cum pollice dextere manus Chrymate intincto crucem super patenam, ab ora in oram, & mox linit & perungit totam eius superficiem cum ipso pollice. Et infra: Deinde acceptâ mirâ facit crucem cum pollice dextere manus de Chrymate intra ipsum calicem à labio eius in labium, & mox linit, & perungit interius ipsum rotum.

461.
ab Episcopo.

Ex quo constat secunda pars Conclusionis, videlicet hanc benedictionem jure ordinario competere Episcopis, adeo ut in solo Pontificali ritus illius benedictionis præscribantur; cum tamen benedictiones Corporalium & aliorum sacerdotalium indumentorum etiam inveniantur in Rituali Romano.

Robr. Missæ.

Et fortè ideo Rubricæ Missalis Tit. Ritus servandus &c. cap. 1. n. 1. dum meminerunt consecrationis calicis & patenæ, solum nominant Episcopum ibi: Deinde preparat calicem, qui debet esse aureus &c. ab Episcopo consecratus. Nam autem præscribunt benedictionem Corporalis, inquit: Ab Episcopo vel alio habente facultatem simul cum palla benedictum. Similiter loquuntur nu. 2. ejusdem capituli de benedictione paramentorum ibi: Ab Episcopo item, vel alio facultatem habente benedicta. Quod etiam observant Tit. de Defect. cap. 10. nu. 1.

462.
vel ab alio
qui facit à
Pontifice
consecratus

Nihilominus etiam calices & patenas posse consecrari ab alijs, quàm Episcopis, ex privilegio utique Pontificis (tameñ rarissimo) nemo dubitare potest, qui concedit Pontifices aliquando dedisse privilegia alijs Prælati inferioribus consecrandi altaria; est enim eadem calicum ratio, & in plerisque privilegijs, quæ de hac re inveniantur, & superius Conclusionem 15. commemoravimus, æqualiter exprimentur calices & altaria.

ut de facto
consecrum
legitur ab
Innocentio
VIII. Car.
thufiansi.

Quibus privilegijs aliqui addunt concessionem factam Carthusianis ab Innocentio VIII. (cujus originale asservabatur in Anglia, transumptum verò authenticum in Carthusia Gratianopolitana signatum per A. & fol. 174.) sub hoc tenore verborum: Et quia sicut accepimus Dominus dicti Ordinis per Apostolicam esse concessum, ut per quemcumque Catholicum Antistitem benedictionem paramentorum, altarium, crucum, calularum, & aliorum ad divinum cultum concessorum (calicum videlicet & patenarum) fieri facere possint: Prioribus cujuslibet Domus dicti Ordinis pro tempore existentibus, quod ipsi in eorum Domibus benedictionem hujusmodi facere libere & licite valeant eadem auctoritate, de specialis Dono gratia indulgemus. Datum Roma apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominice 1496. 6. Kalend. Julij. Ita refert Bruno Chaffaing de Privil. Reg. part. 2. Tract. 7. cap. 4. prop. 2. ex Compend. privil. Carthusianorum fol. 46.

Bruno Chaffaing.

Quid clariùs (inquit Bruno) hæc potestate altaria consecrandi vel benediciendi? Quocirca Collector illorum privilegiorum verbo Consecratio, hujus est sententia, cum nihil dicat adversus illud privilegium, notetque in indice Carthusianos illud possidere, nec ullam rationem in contrarium video, nisi non usum, ut consultus Prior Generalis illius Ordinis respondit. Sed ut diximus in 1. Tract. 1. partis non usus non tollit privilegium; quapropter quid circa illud sentiendum sit, valde dubito.

Nec obstat parti, affirmanti valere, quod privilegium illud non utatur nisi verbo, Benedicere; nam hoc loco, sicut in pluribus alijs diximus de minoribus Ordinibus, verbum, Benedicere, pro Consecrare, sumitur, ut post Aduarium & alios advertit Archian. Rom. de Privil. in addit. Pag. 3.

Adjunge, quod nulla benedictio altaris, quæ non sit consecratio, in Rituali reperitur; ac ex consequenti eum detur dictis Prælati facultas ad altaria benedicenda, de facultate ad ea consecranda intelligi debet. Non constato tamen id faciendum, nisi priùs consulto summo Pontifice. Hactenus Chaffaing.

Neque ego consulto; quia Innocentius VIII. secundum computationem Cherubini in Bullario magno Romano & alios, obiit octavo Kalend. Augusti an. 1492. quatuor ferè annis antequam hæc concessio (nisi sit error in notis) narretur data. Quis ergo prudenter illam præcitet, cum manifestè notetur de subreptione, sive falsitate? Nisi sit error in notis.

Alia specialia privilegia consecrandi calices præter superius enumerata Conclusionem 15. nulla reperuntur; ex quo patet rarissime à Pontificibus fuisse hujusmodi potestatem concessam Prælati inferioribus, idque quia intervenit unctio Chrysmatis. Unde distinguitur à potestate benediciendi Corporalis aliæque paramenta Ecclesiastica, in quorum benedictione non intervenit Chrysm, & ideo frequentius conceditur, ut patebit ex infra dicendis.

Ritus benediciendi calicem & patenam vide supra in Pontificali. Et quia dum Ecclesia certam formam præscribit pro re aliqua faciendi, non est licitum talem formam omittere, etiamsi loco talis formæ aliud fiat plus meritorium, quàm sit illa forma, ut probabilis docet Portel verbo, Ecclesia in Adit. n. 5. & alii magis communiter; hinc etiam probabilis est calicem & patenam non remanere consecrata, si in illis non sacris bonæ vel malæ fide aliquis sacrificet.

Sanè aliud est, calicem vel patenam sacrari, veluti ex naturali quadam consequentia, id quod fit per contactum sanctissimi Sanguinis vel Corporis; aliud verò calicem vel patenam deputari formaliter ad Sacrificium, quod fit

fit per benedictionem factam ab habente potestatem, quod Sacri Canones semper requirere videntur.

An forte prudenter existimas, quod manus, v. g. Diaconi, qui bonâ vel malâ fide administrasset Sacramentum Corporis Christi fidelibus; per illum contactum sufficienter forent consecrata, ut amplius non oporteret eas sanctificare & benedicere ritu ab Ecclesia præscripto in Ordinatione Sacerdotali? Procul dubio Episcopus, ordinans talem Diaconum ad Ordinem Presbyteratus, nec deberet, nec posset omittere illam ceremoniam.

466. Nihilominus contraria sententia videtur aliquibus probabilis; idque, quia (ut dixi Concl. 18.) æquivalenter, immo eminenter deputatio ad Sacrificium habetur per illum sacratissimum contactum. Favetque, inquit Tamburinus l. 1. de Sacrif. c. 1. § 4. n. 1. S. Augustinus in Plal. 113. dum ait: *sed & nos pleraque instrumenta, & vasa ex auro & argento habemus in usum celebrandorum Sacramentorum, quæ ipso ministerio consecrata, sancta dicuntur.*

Næ parvus favor, cum verba illa commodissime possint intelligi de sanctitate quadam naturali, sive naturaliter resultante ex illo contactu, quæ sicuti ab Ecclesia non requiritur, sic etiam non videtur sufficere, ut in illis vas legitime quis consecret. Alioquin numquam erit necessaria consecratio Episcopi: nam semper uti potero calice nondum consecrato loco Ciborii sive pixidis, quam plurimi docent non debere benedici.

467. Si dixeris, etiam multi Recentiores probabiliter affirmant pixidem debere benedici, non solum quia in Pontificali Romano peculiaris pro ea ponitur benedictio, sed etiam quia in Missali reformato præscribitur, ut particula consecrata reservetur in vase consecrato Tit. Ritus servandus &c. cap. 2. n. 3. *Si est consecraturus plures hostias pro Communione facienda, quæ ob quantitatem super patenam manere non possunt, locat eas super Corporale ante calicem, aut in aliquo calice vel vase mundo consecrato.*

Facile responderi potest, illam Rubricam tantum esse directivam, & plurium rerum benedictiones præscribi in Pontificali, vel Rituali Romano, quæ licet convenientes, non tamen necessariae sunt. Hoc saltem certum est, pixidem sive Ciborium (idem est de lunula in Remonstrantia) non debere consecrari interventu Christum, sed sufficere simplicem benedictionem, quæ concessa est omnibus Prælati Mendicantibus, ut inferius patebit, ubi de benedictione Corporalium & vestium Sacerdotalium.

468. Nec satis feceris, dicendo: calix non consecratur præcisè per contactum; sed quia in ipso

per se & semper fit sanctissimi Sanguinis consecratio, per quam primò fit præsens Christus Dominus: nec, inquam, satis feceris; quare namque, in patena fit consecratio Corporis? Ablit, nisi per accidens, uti etiam fit in pixide, quando scilicet adsunt particulae consecrandæ, positæ vel super patenam, aut certè Corporale, vel in pixide, quando super patenam manere non possunt. Catero quin per se consecratur sacratissimum Corpus in manibus Sacerdotum. Si ergo patena manet consecrata ex solo contactu, quidni etiam pixis?

Quare autem Ecclesia requisiverit unctionem Christum potius in consecratione calicis & patenæ, quam in benedictione pixidis, stat pro ratione à priori voluntas; forte quia, ut jam dixi, per se primò consecratur Sanguis in calice; & patena proximè concurrat ad Sacrificium ritè peragendum, secus Ciborium, seu pixis.

Unde etiam in jure nulla est determinata materia, ex qua conflanda sint pixis, lunula, & similia; consulendum tamen fieri ex auro vel argento, sine exclusione melioris materiæ, v. g. gemmæ pretiosæ; quia nullum hic periculum imbibendi Sanguinem, sed dumtaxat cavendum periculum fractionis.

Si propter paupertatem fierent ex stano vel ære, non fore mortale docet Suarez disput. 81. sect. 7. §. Tertio obiter sub finem. Plus dico, non fore ullum peccatum: quæ enim lege hoc prohibetur? Consuetudo convenientiam significat; secus strictam obligationem. Et quidem si calices Romæ fiant ex ære inaurato, multò magis sine ullo scrupulo, etiam in his partibus, fieri possunt ex eadem materia pixides, & lunulae.

Neque necesse videtur, intrâ pixidem non benedictam, ponere aliud vas lineum benedictum benedictione Corporalium (ut putavit Valquez disput. 233. n. 36. ductus ex consuetudine) quia nec id in jure fundatur. Et quamquam fortè in civitate, vel provincia, in qua Valquez morabatur, ita fieret, tamen scimus (inquit Lugo disp. 26. n. 97.) consuetudinem esse contrariam, quam ego non solum de Roma, sed de aliis Ecclesiæ provinciis testari possum. Hæc ille.

Sed vellem scire, an etiam ille vel alius posset testari consuetudinem non solum de Roma, sed de aliis Ecclesiæ provinciis, consuetudinem, inquam, utendi pixide non benedictâ. Et quantumvis Valquez supra de illa testetur, equidem sicut erravit in una, ita etiam facile potuit errare in altera: puto autem ego, in his saltem partibus, pixides & similia solere benedici, antequam Venerabile in illis repnatur, & tunc non video ad quid opus sit alio vase lineo benedicto.

Bbbb 2

Nam

469. Ex qua materia fit conflanda pixis?

Suarez. Potest esse stannæ & ætæ.

470. An intrâ pixidem non benedictam debeat poni vas lineum benedictum? Valquez Lugo.

Nam grati ibidem dicit Vasquez, sicut quamdiu celebratio Missæ durat, Corpus Christi semper esse debet supra pallam corporalem benedictam, quæ syndonem representat, quæ Corpus Christi mortuum in sepulchro involutum fuit; ita etiam finita Missa, quamdiu Corpus Christi servatur. Et verò vidisti aliquando Corpus Christi in Remonstrantia immediatè supra pallam corporalem benedictam? Non puto.

471.
An pixis
debeat ser-
vari super
lapidem
consecra-
tum?

Similiter sine fundamento asseritur obligatio collocandi & servandi pixidem illam super lapidem consecratum; quia id nullo jure præscribitur, & si Vasquez sic viderit servari ab omnibus, ut supra ait, nos videmus contrarium servari, scilicet reponi Ciborium cum Eucharistia in Tabernaculo supra Corporale impositum communi lapidi, vel ligno; quia nimirum in pixide tunc non fit consecratio, sed quod consecratum est, custoditur.

Romæ (inquit Lugo supra) toto anno sine ejusmodi lapide supposito conservatur, & quidem cum passim exponi soleat Sacramentum hoc per duos vel tres dies absque tali ara supposita, non apparet unde major obligatio esset subjiciendi eam intrâ, quam extrâ custodiam ligneam. Hæcille.

Unde in jure cap. *Sanè* 12. de Celeb. Miss. nihil aliud requiritur, quam ut *Eucharistia in loco singulari mundo & signato semper honorifice collocata devotè ac fideliter conservetur.*

Innoc. III.

Nec aliud præcipit Innocentius III. cap. 7. de Cust. Eucharistia, ubi sic ait: *Statuimus ut in cunctis Ecclesiis Chrysmata & Eucharistia sub fidelibus custodia clavibus adhibitis conserventur, ne possit ad illa temeraria manus extendi, ad aliqua horribilia vel nefaria exercenda.*

472.
Tabernacu-
lum, ampul-
la &c. non
indigent
speciali be-
nedictione:

Porro ipsam Tabernaculum intrâ quod offeratur, pixis custoditur; consimiliter ampullæ aquæ & vini cum pellicula, & manutergio, & similia, utpote aliquantò remotiora à sacro ministerio, certum est apud omnes nullâ benedictione egere; munda tamen sint, quantum fieri potest; quia sic convenit ob reverentiam Sacramento debitam.

Cæterum uti Ecclesia & altare, semel legitime consecrata, certis quibusdam actibus amittunt suam consecrationem, & indigent reconciliatione, ut imposterum ritè in ipsis queat celebrari; ita quoque calix, & patena. Et si à me queritur, quando hæc amittant suam consecrationem? Respondeo:

CONCLUSIO XXIV.

Calix & patena amittunt suam consecrationem, quando adeo immutantur, sive per fractionem, sive diminutionem, aut alio quocumque modo, ut jam inepta sint ad usum Sacrificii absque novo artificio. Non ergo quando de novo inaurantur, minus quando perdunt per longum usum inaurationem, quæ erat tempore consecrationis.

Prænotandum, non tantum cupam calicis, aut interiorem superficiem cupæ quæ immediatè contingit Sanguinem, sed interregnum calicem quantum quantum est secundum omnes suas superficies consecrari: verba siquidem consecrationis æqualiter efficiunt omnes partes calicis, similiter & patenæ, omnesque superficies, estò sola superficies interior chrysmate perungatur. Sicuti sola cornua ara chrysmate inunguntur in superficie superiori; quis tamen propter ea rectè neget, totum altare quoad omnes suas partes, & superficies esse consecratum?

Hæc ergo prænotato: ratio prioris partis Conclusionis est; quia tunc moraliter destruitur illud, quod fuerat prius benedictum; usus enim est qui solus spectatur in calice & patena; dum ab Episcopo benedicuntur. Quod ostendo ex verbis, quibus utitur Ecclesia in eorum consecrationibus, videlicet: *Oremus Fratres Charissimi ut Divina gratia benedictio consecret & sanctificet hanc patenam ad consumendum in ea Corpus Domini nostri Jesu Christi.* Item: *Omnipotens sempiternus Deus &c. benedicere, sanctificare & consecrare dignetur hanc patenam in administrationem Eucharistia Jesu Christi Filij tui.*

Procedens autem ad consecrationem calicis, sic inquit Pontifex: *Oremus Fratres Charissimi ut Deus & Dominus noster calicem istum in usum ministerij sui consecrandum celestis gratia inspiratione sanctificet.* Et rursum in Oratione: *Dignare Domine Deus noster calicem hunc benedicere in usum ministerij tui piâ famulariis devotione formatum &c.* Sicuti ergo invalida esset consecratio patenæ vel calicis inepti ad usum Sacrificii; ita nemo mirari debet, quod per ineptitudinem supervenientem, consecrationem suam amittat.

Ex quo